

Az 1891. évi erdőöri szakvizsgák.

I. Kassán.

A folyó évi erdőöri szakvizsgák Kassán október hó 19-én vették kezdetüket és befejezést nyertek ugyanazon hó 27-én.

A vizsgáló bizottságot Máriássy Mátyás kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt Szönyey István Kassa szab. kir. város erdőmestere és Gruber Károly, gr. Csáky A. V.-féle hitbizományi uradalom főerdésze képezték.

A szakvizsga letételére 47. folyamodó nyert engedélyt, kik közül a vizsgálatra 46 jelentkezett. A megvizsgáltak közül jelenleg kincstári szolgálatban áll 7, kik közül 4 az erdőöri szakiskolát végezte Liptó-Ujvártt; törvényhatósági (városi és községi) szolgálatban 23, hitbizományi uradalmak szolgálatában 3, közbirtokossági uradalmak szolgálatában áll 13 egyén. A vizsgajelöltek az erdőöri szakiskolát végzett 4 jelölt kivételével legnagyobb részt erdőtisztjeiktől nyertek szakszerű oktatást, kis részükön azonban sajnosan tapasztaltatott, hogy előljáró tisztjeik jelöltjeik felfogásáról és képességéről kellőleg meggyőződést nem szereztek, és ennél fogva őket a szükséges felvilágosításokkal el nem is látták.

Írásbeli megfajtásra a bizottság a következő három kérdést adta fel:

I. Irja le az őrzésére bizott erdőt, előadván annak területét, határait, talajminőségét, fanemeket; az erdőben előállított fatermékeket, az erdőtermékek előállítási és szállítási módját, továbbá miként történik a tűzifának a munkásoktól való átvétele; írja le végre hivatalos teendőit úgy a külmunkára, mint az irodai teendőkre nézve.

II. Egy csemetekert bekerítésére megkívánt sövénykarók előállítására

2 drb.	24 cm	középátmérőjű	és	14 m	hosszu
3	"	26	"	"	15 " "
1	"	28	"	"	15 " "

tölgyszálfa lett felhasználva. Kiszámítandó, mennyi ezen 6 drb. szálfának köbtartalma egyenkint és összesen, kiszámítandó továbbá, hogy mily nagy ezen ferdény alakú csemetekert térfogata, ha párhuzamos oldalainak egyike 16 öl, másika 20 öl hosszú, a kert szélessége pedig 11 öl.

III. Mily eljárás követendő az erdei tűzoltásnál. Tegyen jelentést egy erdei tüzesetről és különösen az ültetvényekben okozott kárt mutassa ki.

Az írásbeli feladványok megfejtése után azok átvizsgáltattak és másnap október 20-án a szóbeli vizsgálat vette kezdetét, melynél az „Erdőőr“ című kézikönyv, az erdő-törvénynek és vadászati törvénynek az erdőőrköt megillető része szolgált a kérdések feladásához vezérfonalul s azonkívül intéztettek kérdések a vadászattan elemi ösmereteiből is.

A bizottság az írásbeli munkálatok eredményét a szóbeli feleletekkel összeegyeztetvén a szóbeli vizsgálat folyamán a következő vizsgaeredményt állapította meg. A 46 vizsgajelölt közül az erdőőri szolgálatra 2 (4.4%) kitünően, 17 (36.9%) jól és 27 (58.7%) kielégítően alkalmasnak találtatott, ennél fogva a vizsgát mind a 46 egyén kiállotta. Ugy a jelentkezők számát, mint a vizsga eredményét illetőleg az ideihez hasonló eredmény az eddig Kassán megtartott erdőőri szakvizsgáknál el nem éretett.

A vizsgajelöltek közül legjobb készültséggel a kincstári szolgálatban levők jelentek meg, ez azonban természetes is, mert ezeknek legnagyobb része erdőőri szakiskolát végzett egyén, de másrészt a kincstári szolgálat bő alkalmat nyújt a gyakorlati kiképzés minden ágában, mindennek

daczára ez esetben sem vitatható el azon érdem, a mely a gyakorlati és részben az elméleti kiképzés szakszerű vezetéséért a kincstári erdőtiszteket joggal megilleti. Szép kézsúltséggel jöttek az árvai-uradalom és Kassa szab. kir. város jelöltjei is, kik daczára annak, hogy ugyszólván kivétel nélkül tót ajku, közönséges falusi iskolát végzett, meglett koru egyének, nemcsak az erdőőri szolgálat minden ágazatában kellő jártasságot, hanem a számításoknál is, szem előtt tartva csekély előképzettségöket, könnyedséget tanusítottak. Jelen esetben tűnik ki leginkább a közjónak tett azon hasznos szolgálat, melyet a fenn érintett két uradalom erdőtisztjei tanusítottak, mert valóban nem csekélység 30 meglett koru és minden előkészület nélküli egyént habár csak az erdőőri szakvizsgára is előkészíteni.

Végül tekintettel arra, hogy üdvös erdőtörvényünk életbe lépte óta az idén tartatott meg országszerte a már 12-ik erdőőri szakvizsga, talán nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal a rendelkezésemre állott adatok alapján a Kassán eddig megtartott 12 szakvizsga eredményét összefoglalva nyilvánosságra hozom. Ezen adatokból meg lehet bírálni, hogy az erdőtörvénynek a szakképzett erdőőrök alkalmazására nézve hozott fontos intézkedései, e vidéken eddig mily mértékben jutottak érvényre, illetve a különböző jogi minőséggel bíró erdőbirtokosok mennyire igyekeztek az avval járó előnyöket igénybe venni. Az erdőtörvény életbelépte óta bezárólag ez évig Kassán megtartott erdőőri szakvizsgán összesen 217 egyén nyert erdőőri szolgálatra képesítést, és pedig :

	kitünően,	jól,	kielégítően	
	k	e	p	összesen
	e	s	i	
	t	e	t	
	t			
1880. évben	1	1	2	4
1881. évben	3	3	5	11
1882. évben	3	6	5	14
1883. évben	4	8	11	23
1884. évben	1	5	3	9
1885. évben	1	6	3	10
1886. évben	3	7	4	14
1887. évben	3	9	13	25
1888. évben	1	8	7	16
1889. évben	5	7	8	20
1890. évben	3	9	13	25
1891. évben	2	17	27	46
Összesen	30	86	101	217

tehát összesen: kitünően alkalmasnak találtatott 30 egyén vagyis 13.8%, jól, 86 vagyis 39.7% és végre kielégítően 101 egyén vagyis 46.5%.

A képesített erdőőrök a szolgálatadó jogi minősége szerint a következőképen oszoltak meg; a 217 egyén közül:

1. kincstári szolgálatban állt 31.8%,
2. törvényhatósági szolgálatban 18.9%,
3. egyházi személyek és testületek szolgálatában 11.5%,
4. hitbizományi uradalmak szolgálatában 13.9%,
5. közalapítványi uradalmak szolgálatában 1.0%,
6. magánalapítványi uradalmak szolgálatában 0.4%,
7. közbirtokossági uradalmak szolgálatában 6.0%,
8. részvénytársulatok szolgálatában 0.4%,
9. az erdőtörvény 17. §-a alá nem tartozó magán uradalmak szolgálatában 11.0%,

10. végre a képesítés alkalmával szolgálaton kívül állott 5.1%.

E számadatokból következtetve, az eddigi vizsgák eredménye jónak mondható, a mennyiben a kitünően és jól képesített egyének száma a kielégítően képesítettekét jóval felülmulja.

Befejezésül el nem mulaszthatom a figyelmet felhívni azon körülményre, hogy a közalapítványi, a részvénytársulati és magánalapítványi uradalmak szolgálatában álló erdőőrök a képesítést nyert egyének között látszólag kis százalékkal vannak képviselve, ezen látszólagos következtetés azonban módosul, ha tekintetbe vesszük, hogy ugy a kassai, mint az ungvári és részben a turóc-z-szent-mártoni erdőfelügyelőségi kerületben is, melyek leginkább vannak az itteni vizsgára utalva, maguk a fentebb említett jogi minőségű uradalmak is hasonlóan csak kis százalékkal vannak képviselve. Ha tovább menve a fenn nevezett három erdőfelügyelőségi kerületre vonatkozólag az egyes birtokosoknak az erdők nyilvántartási törzskönyvében százalékban kitüntetett erdőterületét az eddig képesítést nyert erdőőrök számával, jogi minőség szerint összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy a törvényhatósági és községi, valamint a hitbizományi uradalmak képesítést nyert erdőőrei mindedig kellő számban nincsenek képviselve.

Annál inkább dicséretet érdemel a magánerdőbirtokosok buzgalma, mert daczára annak, hogy az erdőtörvény 22. §-ának intézkedése őket nem érinti, szép számmal küldték eddig is vizsgára erdőőreiket, hogy így egyéb előnyök mellett az erdőtörvény 42. §-a által biztosított jogokat is maguknak megszerezhessék.

Kassán, 1891. évi okt. 29.

Ormai Kálmán,
 kir. erdőfelügyelő.

II. Pozsonyban.

Az idei erdőőri szakvizsgálatok Pozsonyban, a vármegyeházánál, október hó 19-én kezdettek meg és október 25-én fejeztettek be.

A vizsgáló-bizottság elnöke Lászlóffy Gábor kir. erdőfelügyelő, vizsgáló biztosok pedig: Bittner Gusztáv, herczeg Pálffy Miklós hitbizományi uradalmának erdőmestere és Banhof Károly, Pozsony szab. kir. város erdőmestere voltak.

A szakvizsgálat iránt érdeklődéssel viseltetett gróf Zichy József főispán ur ő nagyméltósága is, ki a szakvizsgán egy ízben megjelenván, figyelemmel hallgatá egyes vizsgázók feleleteit. Pozsony megye képviselőjében pedig Klempa Bertalan alispán és Gracsányi Gyula megyei közgazdasági előadó urak jelentek meg a vizsgálaton.

A vizsga letehetéseért összesen 43 egyén folyamodott, de csak 39 egyén nyert engedélyt, s ezek közül a vizsgán 36 egyén jelent meg, míg három jelölt a vizsgától indokoltan visszalépett.

A vizsgán megjelentek közül: 3 községi, 5 urbéres közbirtokossági, 2 egyházi, 8 hitbizományi és 18 magántulajdont képező erdőbirtoknál van ténylegesen alkalmazva, mely utóbbi számadat igazolja azt, hogy a magánerdőbirtokosok is, mindenkép igyekeznek arra, hogy erdőbirtokuk megőrzéséhez a szükséges számú és szakvizsgával bíró egyént minél előbb alkalmazhassák.

A vizsgajelöltek közül 5 ismétlő volt, kik a vizsgát ez alkalommal mindnyájan sikerrel letették.

A vizsgáló-bizottság a következő három írásbeli kérdést adta fel:

I. a) Mily nagy a kiterjedése egy ferdény alaku tisztásnak, melynek párhuzamos oldalai 162 és 205 méter hosszúak s ezen

oldalakkal egymástóli távolsága 85 méter, s hány csemete szükséges ezen tisztásnak teljes befásításához, ha az ültetés négyes hálózatban 1 méter csemetetávolság mellett foganatosítandó?

b) Mily nagy a köb tartalma egy négyszögre megfaragott tölgygerendának, melynek hossza 6.5 méter, szélesség 35 cm és vastagsága 27 cm.

II. Mikor és hogyan kell gyűjteni és eltartani a tölgyek makkját és a lúcz fenyő tobozait. Hogyan kell a tobozokból a magot kipergetni, tisztítani és eltartani; hogyan kell mindkét fannem magjának jóságát s illetőleg csiraképességét meghatározni? Mikor kell e magvakat a csemete-kertbe elvetni, s milyen eljárás követendő a tölgyemakk és a lúcz fenyőmag elvetésénél, befödésénél és további gondozásánál?

III. Mit kell tennie az erdőőrnek az erdei kihágóktól elvett lopott tárgyakkal és mit kell tennie a lefoglalt eszközökkel s a behajtott állatokkal?

Hogyan kell az erdőőrnek eljárni

- a) ismeretlen erdei kihágókkal szemben,
- b) letartóztatott egyénekekkel szemben,
- és c) házkutatás keresztülvitelénél.

Ezen három írásbeli kérdés megfejtése október 19-én reggel 9 órától, esti 6 óráig tartott és pedig egészben véve nem kedvezőtlen eredménnyel, a mennyiben a vizsgajelöltek $\frac{1}{3}$ része e kérdéseket jól, $\frac{1}{3}$ része kielégítően, s csak $\frac{1}{3}$ része nem fejté meg semmikép.

Az írásbeli kérdések megfejtése után október 20-án kezdetét vette a szóbeli vizsgálat, melynél vezérfonalul Bedő Albert országos főerdőmester ur „Erdőr“ című szakkönyve szolgált, mi mellett kiterjesztett a figyelem nemcsak az erdőgazdaság minden ágára, az erdő és vadászati törvények helyes alkalmazására és a védszemélyzet gyakorlati teendőire, hanem a vizsgánál felhasznált fa, rügy, levél, mag, csemete és rovargyűjtemény alapján an-

nak megvizsgálására is, vajjon a pályázók bírnak-e ez irányban is a megfelelő gyakorlati ismeretekkel

Az írásbeli dolgozatok, valamint a szóbeli feleletek eredményének egybevetése után, a vizsgáló-bizottság a vizsgajelöltek közül 2 „kitünően“, 12 „jól“ és 14 „kielégítően“ alkalmasnak minősítettet, míg 8 egyén a vizsgát ki nem állotta, mely utóbbi körülmény daczára is azonban, a vizsga eredménye egészben véve kedvezőnek mondható, főleg ha figyelembe vétetik ama körülmény, hogy a vizsgajelölteknek felerésze, a kisebb magán erdőbirtokoknál volt szolgálatban s e miatt megfelelő előzetes szakoktatást és vezetést teljesen nélkülözvén, egyedül csak saját szorgalmára támaszkodhatott.

Pozsony, 1891. évi november hó.

Lászlóffy Gábor,
kir. erdőfelügyelő.

III. Temesvárott.

Az erdőöri szakvizsgák folyó évi október hó 19-én vették kezdetüket és október hó 24-én fejeztettek be.

A vizsgáló bizottság tagjai voltak: Székely Mihály, m. kir. főerdőmester, mint elnök, Lavotta Albert, kir. alerdőfelügyelő és Muhos István, m. kir. főerdész; utóbbi mint póttag, a vizsgálatokon való megjelenésben akadályozott Vadas Jenő, m. kir. főerdész és erdőöri szakiskolai igazgató helyébe hivatott meg.

A vizsgáló bizottsági elnök által szerkesztett három írásbeli kérdés a következő volt:

1. Egy erdőtisztásnak csemetékkal való beültetésénél 17 munkás foglalkozik 5 $\frac{1}{2}$ napon át; a munkások között 12 felnőtt; ezek kapnak 45 kr-t naponta, 5 pedig gyermek, ezek napi bére 30 kr.

Készítsen az erdőőr e munkáról rendes bérjegyzéket, melynek alapján a keresetek kifizetése eszközöndő.

2. Tegyen az erdőőr jelentést távoli erdészének arról, hogy alomtűzet vett észre, még elég korán, hogy azt elolthassa.

Irja le röviden és értelmesen, hogy miként vette észre, mi módon történt az oltás, minő óvó-intézkedéseket tett azután, milyen okból gyanítja, hogy a tűz támadt s minő intézkedéseket tart szükségesnek, hogy jövőre eleje vétessék?

3. Az erdőőr észrevette, hogy védkerületének egyik részében a közönséges gyaponecz (*Phalena bombix dispar*) fellépett. Jelentse az esetet előljáró erdészének. Irja le a jelentésében, hogy miképen vette észre a káros hernyó fölléptét s miről ismert rá, hogy ez a közönséges gyaponecz és nem más? Minő eljárás, tart szükségesnek, hogy a hernyó továbbterjedése meggátoltassék s a jelentkezett hernyók kiirtassanak.

A vizsgára engedélyt nyert 36 egyén közül az írásbeli közben egy visszalépvén, a vizsgának tényleg 35-en vetették magukat alá.

Az írásbeli kérdéseket általában közepes eredménnyel oldották meg, míg a szóbeli vizsgálatoknál az eredmények a következők voltak: kitűnően alkalmasnak találtatott 5 (14%), jól alkalmasnak 6 (16%), kielégítően alkalmasnak 23 (64%), a vizsgát ki nem állotta 2 (6%).

Ehez képest az eredményt bár csak közepesnek, mindazáltal a bukottak csekély számát tekintve kielégítőnek lehet tekinteni. A kedvező eredmények, valamint a vizsgamenetében szerzett tapasztalatok bizonyítékai annak, hogy az erdőőrök tanultak, de bizonyítják egyszersmind azt is, hogy erdőtisztjeik foglalkoztak velök, oktatták s tanulásra buzdították.

Az erdőőri szakiskolát végzettek általában igen jó eredménnyel vizsgáztak és szép készültségnek adták tanulását. Hasonlóképen dicséretes tájékozottsággal bírtak az

osztrák-magyar államvasut-társaság szolgálatában levő erdő-őrök. A m. kir. erdőkinestárnál alkalmazásban volt 16 vizsgáló közül jó eredménnyel vizsgázott 3, kielégítően 12, bukott 1. A közel harmadfél-százezer hold területtel bíró karánsebesi vagyonszűcség csak 3 erdőőrt volt képes a szakvizsgához küldeni.

Temesvártt, 1891. évi október hó 31-én.

Lavotta Albert,
kir. alerdőfelügyelő.

IV. Beszterczebányán.

A f. évi erdőőri szakvizsgák Beszterczebányán a vármegyeház nagytermében október hó 19-én kezdődtek és 25-én fejeztettek be.

A vizsgáló bizottság elnöke Solti Arnold kir. erdőfelügyelő, vizsgáló-biztosok pedig Seyfried Károly m. kir. erdőmester és Nagy Károly m. kir. erdőrendező voltak.

A vizsga letételére engedélyt nyert 29 jelölt közül megjelent 28, kik közül 5 a kincstárnál, 2 Coburg hercegnél, 12 városnál és községnél, 3 hitbizományánál, 1 a nyitrai püspöki uradalomnál, 1 az esztorgomi káptalannál, 1 az árvai szállományi uradalomnál és 3 magán-uradalomnál van alkalmazásban.

A vizsgajelöltek közül 4 a lipót-ujvári erdőőri szakiskolát végezte s ezek közül kettő kitűnően, egy jól és egy csak kielégítően tette le a vizsgát.

Az első napon megtartott írásbeli vizsgára a bizottság a következő három kérdést adta fel:

1. Egy ferdény alaku vágásterület, melynek párhuzamos oldalai 182 és 145 öl hosszúak s egymástól 32 öl távolra vannak, már 0.1 részben lúcz fenyővel és 0.3 részben jegenye fenyővel van természetesen uton feljulva. A fel nem ujult terület-rész olyképen

erdősítendő fel ültetés által, hogy azután a természetes és mesterséges uton létrejött fiatalos az egész területen felerészben lúcz-, felerészben jegenye fenyőből álljon. Kérdés:

a) mekkora az összes- és mekkora a még erdősítendő terület négyzet ölekben és katasztrális holdakban;

b) mennyi lúcz- és mennyi jegenye fenyő csemetére van szükség, ha az ültetés négyes hálózatban fog történni s a csemetetáv négy lábot kell hogy tegyen?

2. Mily módon történik a tűzifának szállítása s mily eszközök és készülékek jönnek ennél alkalmazásba?

3. Milyen fákat támad meg leginkább az apácza-gyaponez nevű rovar, milyen jelek árulják el az apácza gyaponez jelenlétét? Röviden leirandó az apácza-gyaponez lepkéjének, hernyójának és petéjének kinézése és életmódja. Ha a rovar nagy mennyiségben lépett fel, milyen kötelességeket ró az erdőtörvény az erdőbirtokosokra az az irtás és a rovarkár terjedésének megakadályozására nézve és e tekintetben milyen intézkedésekkel lehet eredményeket elérni? Milyen rovar ellenségei vannak az apácza-gyaponeznek? Mit tartozik tenni az erdőőr, ha az apácza-rovar jelenlétét felfedezi és mily kötelesség hárul reá az irtási munkák végrehajtásánál?

Az írásbeli és szóbeli feleletek alapján kitünően alkalmasnak találtatott 3 (10·7%), jól alkalmasnak 4 (14·3%), kielégítően alkalmasnak 16 (57·1%), míg 5-en (17·9%) osztályzatot nem nyertek.

A vizsga sokkal kedvezőbb eredményéről szólhatnánk, ha a vizsga-jelöltek elméleti és gyakorlati kiképeztetése körül a felettük álló kezelő erdőtisztek több fáradságot, több érdeklődést tanusítottak volna.

Nagy Károly,
m. kir. erdőrendező.

V. Nagy-Szebenben.

Az erdőőri vizsgán Barlay Sándor m. k. erdőmester elnöklete alatt Binder József, Szeben város erdőmestere, továbbá Gaibel Rezső járási főerdész, mint vizsgabizto-

sok jelenlétében Nagy-Szebenben, a vármegye kis. termében f. évi október hó 19, 20, 21-én tartattak meg.

Jelentkeztek 32-en, a vizsgálóhoz bocsáttattak 18-an, ezek közül, miután egy nem jelent meg, vizsgázott 17.

Az írásbeli vizsgára köz-egyvetértéssel a következő három kérdés adatott fel:

1. Egy vágásterületen döntetett 215 db 24 cm középátmérőjű, 16 m hosszú, 311 db 36 cm középátmérőjű, 20 m hosszú, és 671 db 35 cm középátmérőjű lucz fenyő szálfá.

Számítsa ki vizsgatevő, a termett fakészlet köbtartalmát a segédtablák segítségével, és azon pénzösszeget, a mely köbméterenkint 65 krral számítva, a munkásoknak lesz fizetendő.

2. Mi a szenítés czélja, s hányféle módon történik az?

3. Melyek a bükk fanem tulajdonságai? a bükkszál erdő mi-képen kezelendő? miképen felujtandó, miféle mellékhasználatokat nyújt a bükk szálerdő?

A 17 vizsgázott közül: 5 jó sikerrel, 8 kielégítő sikerrel, 4 ki nem elégitő sikerrel állotta ki a vizsgát. Az elért eredmény kielégítőnek mondható, tekintettel azon körülményre, hogy a vizsgázók nagyobb része a Bedő-féle „Erdő-őr“ tankönyvből csak ezen munkának anyanyelvükön való magyarázása után készülhetett, továbbá kivéve a szelistryei járást, ezekben a közeli vármegyékben a vizsgázni szándékozók tanításban nem igen részesülhetnek, sokan közülök pedig egyszerűen magukra vannak hagyatva.

A vizsga folyama alatt megjelenésökkel felváltva szerecséltek: Szeben vármegye alispánja Reissenberger Gusztáv, vármegyei aljegyző Strója István, és a kerületi kir. erdőfelügyelő Tóthi Szabó Sándor urak.

Szelistye, 1891. október hó 24.

Gaibel Rezső, *
járási főerdész.